

Informácie pre uchádzača o BUDDY dobrovoľníctvo

BUDDY príbeh

2 V roku 2006 si Ladislav Kossár kúpil korálky za tisíc korún od detí z detského domova.

Išiel do detského domova a opýtal sa:

„AKO VÁM MÔŽEME POMÔCŤ?“

Odpoveď bola jednoduchá:

„VYMYSLITE, ABY DETI KVALITNE TRÁVILI VOĽNÝ ČAS MIMO DETSKÉHO DOMOVA.“

Takto sa začal príbeh BUDDY.

Náš cieľ

Vytvárame (ne)obyčajné priateľstvá medzi dospelými dobrovoľníkmi a deťmi, ktoré nevyrastajú vo svojich rodinách.

VÍZIA

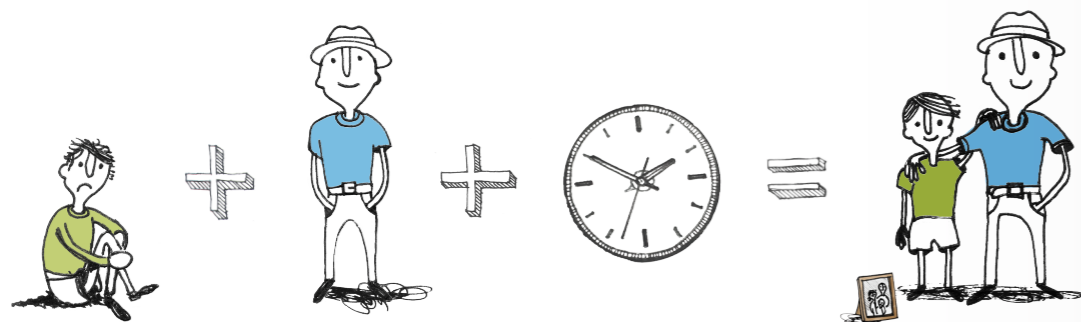
Aby každé dieťa, ktoré nevyrastá vo svojej rodine, malo aspoň jednu osobu, ktorej dôveruje a viedlo samostatný a dôstojný život.

MISIA

Hľadáme, školíme a staráme sa o dobrovoľníkov, aby boli pripravení kvalitne tráviť čas s deťmi, ktoré nevyrastajú vo svojich rodinách.

„VYRASTALI SME V LÁSKAVEJ RODINE, DOSTALI SME VZDELANIE A POGHOPILI SME, ŽE V ŽIVOTE TO NIKTO NEDÁ SÁM. PRETO SI MYSLÍME, ŽE KAŽDÉ DIEŤA BY MALO MAŤ NIEKOGO, KTO MU POMÔŽE NÁJSŤ SVOJE MIESTO V ŽIVOTE.“

Ladislav Kossár, zakladateľ & Lucia Kossárová, spoluzakladateľka

4 BUDDY rovnica

BUDDY je o vzťahu, ktorý lieči a učí deti opäť dôverovať. Keď deti trávajú spoločne s dobrovoľníkom svoj voľný čas, dokážu si vytvoriť dôverný vzťah a zároveň získajú oporu pri svojom ďalšom životnom rozvoji.

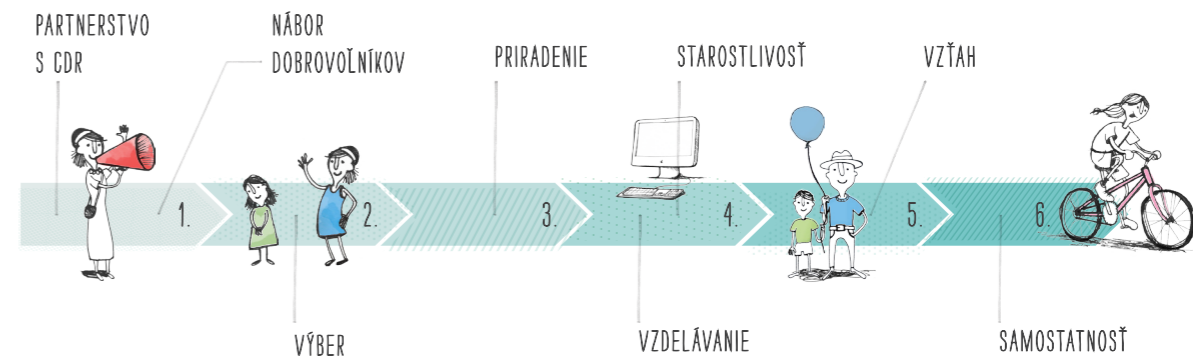
PROBLÉM

Takmer 5000 detí na Slovensku nevyrastá v rodinách, ale v Centrách pre deti a rodiny. Ústavná starostlivosť im však nedokáže dať to, čo potrebujú najviac - **blízky vzťah** s dospelým, ktorý by sa im **nezištne** venoval. Po odchode z centra tak často žijú na okraji spoločnosti.

RIEŠENIE

BUDDY hľadá, vyberá a spája dobrovoľníkov s deťmi z CDR. Dobrovoľníci sa stále vzdelávajú a deťom na spoločných stretnutiach venujú to najvzácnejšie, svoj čas. Postupne vzniká zdravý, dôverný a **dlhodobý vzťah**.

Tento vzťah poskytuje **základ pre napĺňanie individuálnych potrieb** detí a **oporu** pri hľadaní ich miesta v spoločnosti.

BUDDY metóda

V sedemstupňovom komplexnom procese BUDDY dôsledne vyberáme dobrovoľníkov, ktorí si dokážu s deťmi z Centier pre deti a rodinu vytvoriť dlhodobé priateľstvá.

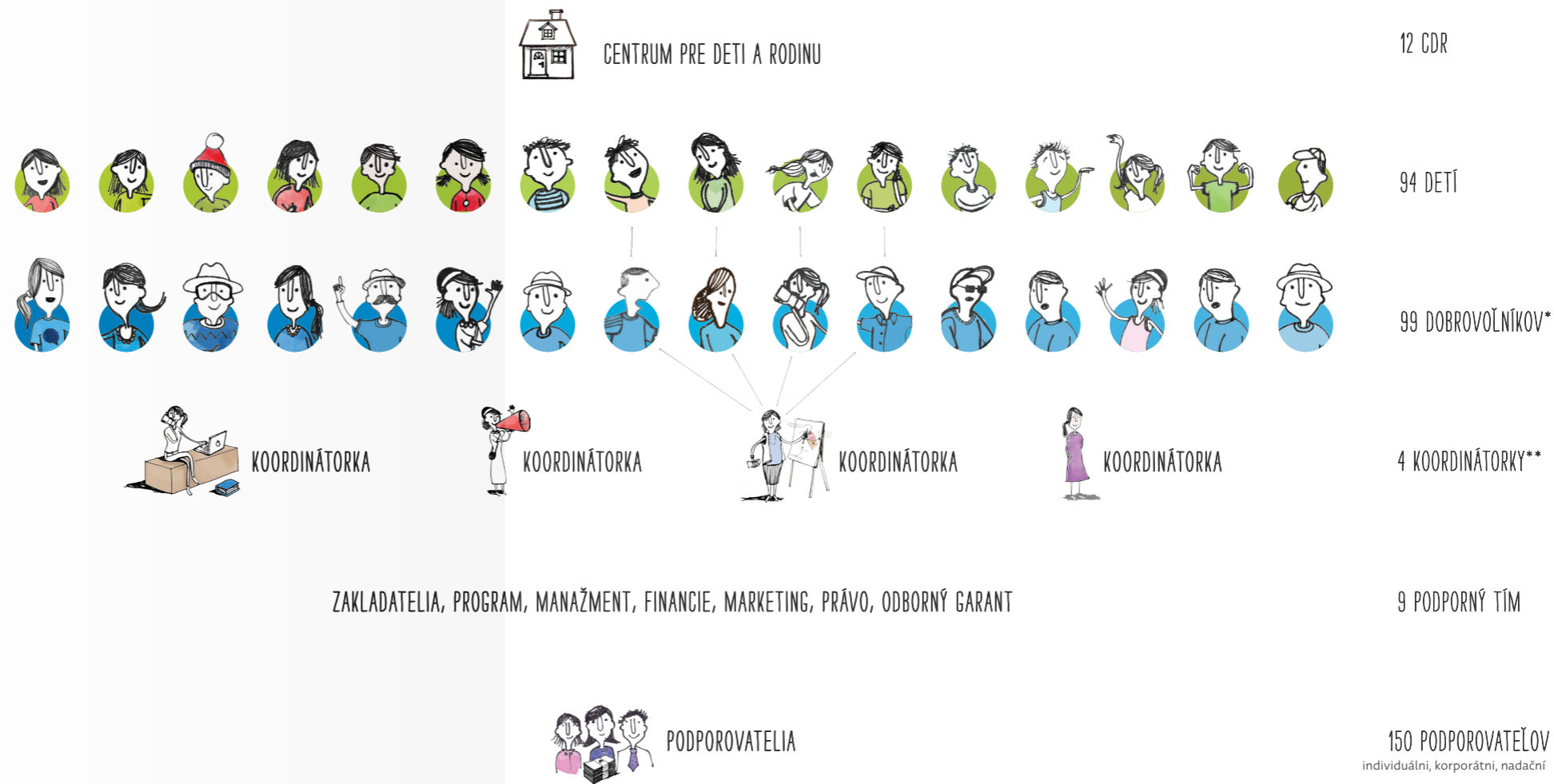
1. Naším dlhodobým partnerom sú Centrá pre deti a rodiny. Po náboře dobrovoľníkov robí náš tím psychologičiek ich dôsledný výber.
2. Výber je hĺbkou a komplexnosťou podobný výberu adoptívneho rodiča. K deťom sa tak dostanú dospelí so správne nastavenými hodnotami. Nechýba psychodiagnostika, či výpis z registra trestov.
3. Ak dobrovoľník prejde náročným výberom, nasledujú individuálne stretnutia. Najskôr sa koordinátorka stretne individuálne s dieťaťom aj dobrovoľníkom. Potom nasleduje spoločné

prepájacie stretnutie dieťaťa a dobrovoľníka za účasti koordinátorky a zamestnancov CDR. Vytvárame vždy dvojice muž-chlapec, žena-dievča. Do programu štandardne zapájame deti od 12 rokov, pričom dobrovoľník by mal byť minimálne o 10 rokov starší od dieťaťa.

4. Aby dobrovoľníci čo najlepšie deťom porozumeli, prechádzajú školeniami ako napríklad: Vzťahová väzba, Systém sociálno-právnej ochrany, Bezpečnosť a ochrana dieťaťa, Efektívna komunikácia s dieťaťom. Naše koordinátorky taktiež dobrovoľníkov neustále podporujú a sledujú. Cieľom je podpora budovania vzťahu, overenie bezpečnosti a kvality vzťahu, podpora pri riešení náročnejších situácií a rozvoj dieťaťa prostredníctvom nástroja Hviezda.
5. Výsledkom celého procesu je samostatný vzťah medzi dieťaťom a dobrovoľníkom, ktorý je založený na dôvere a priateľstve.
6. Čím je BUDDY vzťah dlhobohjši a kvalitnejší, tým menej potrebuje podporu našich koordinátoriek. Tie tak môžu pomáhať prekonávať prekážky novým, či kratšie trvajúcim vzťahom.

BUDDY program

6 BUDDY je programom, v ktorom 13-členný expertný tím mení finančné dary od darcov na nezištné vzťahy. Deti sa stretávajú s dobrovoľníkmi, ktorí im venujú svoj čas bez nároku na odmenu. Spoločne vytvárajú vzťahy, ktoré sú kľúčové pre úspešné zaradenie detí do spoločnosti.

* V roku 2019 sme mali okrem klasických BUDDY dobrovoľníkov aj doučovacích a podporných dobrovoľníkov. Na každého BUDDY dobrovoľníka pripadá jedno dieťa

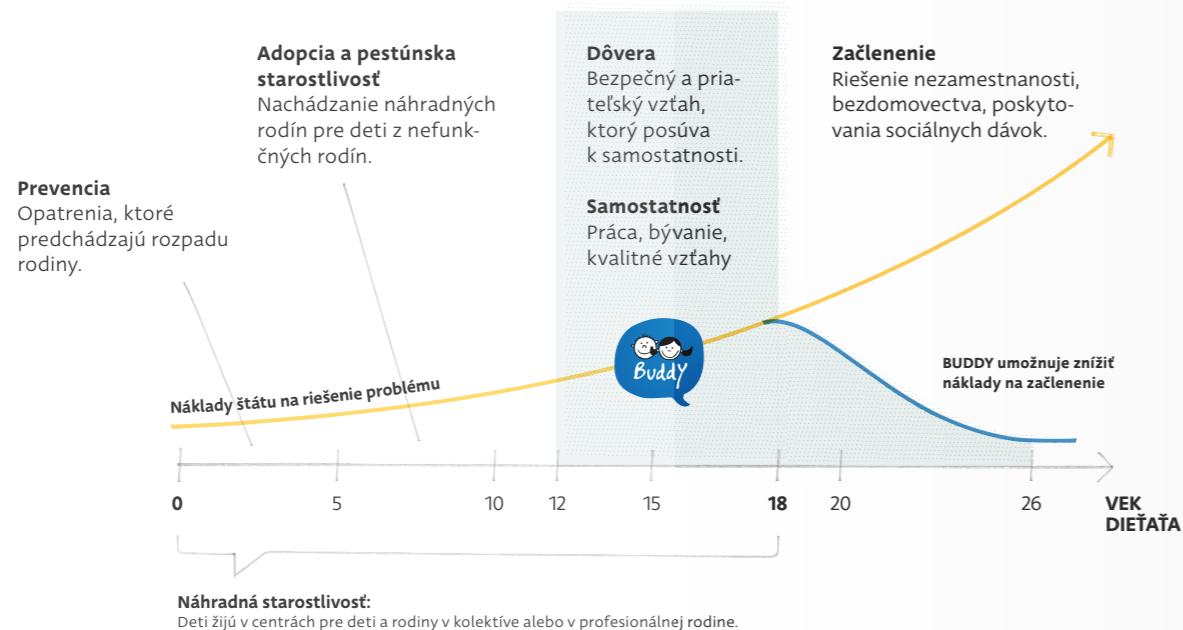
** Na jednu koordinátorku pripadá cca 20 dvojíc

Naše miesto v systéme

BUDDY program poskytuje podporu deťom, ktoré nemôžu vyrastať vo svojich rodinách. Dopĺňame existujúci štátny systém, ktorý s rastúcim vekom dieťaťa vynakladá viac peňazí na jeho starostlivosť a začlenenie do spoločnosti.

V našom programe pracujeme na tom, aby sa deti po odchode z Centier pre deti a rodinu stali čo najľahšie a najrýchlejšie plnohodnotnými členmi našej spoločnosti. Naším spoločným práním však pritom ostáva, aby žiadne dieťa nemuselo vyrastať v CDR.

8

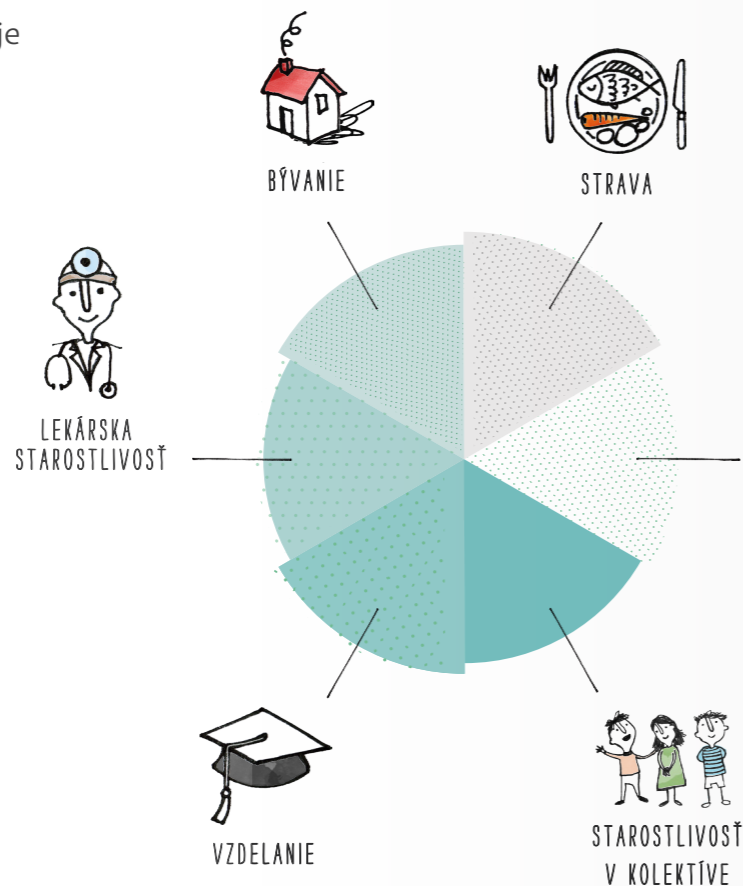
9

Čo deťom chýba?

Deti majú naplnené základné potreby...

V Centrách pre deti a rodinu je o deti po materiálnej stránke postarané.

10

... chýba im však individuálna pozornosť

Každé dieťa má jedinečné sociálne a emocionálne potreby, ktoré často ostávajú nenaplnené.

ČAS,
PRIATEĽSTVO,
DŔVERA,
LÁSKA

Aj tí najstarostlivejší zamestnanci centier sú za starostlivosť o deti platení. Každé dieťa si však zaslúži pozornosť a vzťah, ktorý je **priateľský** a **nezištný**.

ZDRAVÉ
SOCIÁLNE
ZÁZEMIE

Sociálna sieť detí vyrastajúcich v centrách zriedka siaha mimo inštitúciu. Ich pohľad na svet je preto často skreslený. Deťom chýbajú **zdravé rodinné vzory** a reálny **kontakt s vonkajším prostredím**, kde by boli zodpovedné samé za seba.

VEDENIE
A MENTORSTVO

Deti potrebujú skutočné vzory, ku ktorým môžu vzhliadať a učiť sa od nich. Dôsledne vyberáme zreých, dospelých ľudí s dobre **nastavenými hodnotami**, ktorí sú im skutočnou **oporou** a venujú im to najcennejšie – **svoj čas**. Iba pár hodín týždenne totiž dokáže pozitívne zmeniť osud dieťaťa na celý život.

INDIVIDUÁLNA
PODPORA

Každé dieťa je iné. Iba cieleňá individuálna starostlivosť môže riešiť hlboko zakorenené traumy a **rozvíjať potenciál** každého dieťaťa.

11

BUDDY stojí na vedeckých základoch

12

BUDDY sme začínali ako dobrovoľnícku aktivitu založenú na hodnotách priateľstva a dôvery. Opierame sa však aj o vedecké poznatky z teórie vzťahovej väzby, ktorá je celosvetovo uznávaným konceptom diagnostiky a liečby traumatizovaných detí vyrastajúcich v nefungujúcich rodinách.

„Vzťahy sú rozhodujúcim faktorom pre zdravie, šťastie a úspech.“

75 rokov trvajúca štúdia Harvardskej univerzity
Zdroj: adultdevelopmentstudy.org

„Počas života si vytvárame niekoľko vzťahových väzieb, pričom každá z nich má svoj význam. No najdôležitejšia je prvá väzba, ktorú zvyčajne buduje matka a dieťa ňou získava pocit bezpečia. Ak sa ako bábätko cítime bezpečne, v dospelosti máme vybudovaný vnútorný pocit istoty. Podľa teórie vzťahovej väzby tak každé dieťa potrebuje byť plne prijaté už na začiatku svojho života. Väčšina detí z centier takýto pocit nemá. Je pre ne dôležité, aby stretli niekoho, pri kom sa cítia bezpečne a kto ich naučí dôverovať. Ak takéhoto človeka nestretnú, nesú si detské zranenia do dospelosti a majú problémy nadviazať blízke vzťahy, či prekonať bežné životné prekážky.“

Mgr. Zuzana Zimová
odborná garantka programu BUDDY

17

BUDDY vytvára dôverné vzťahy

BUDDY je o vzťahu, ktorý lieči a učí deti opäť dôverovať. Keď deti trávajú spoločne s dobrovoľníkom svoj voľný čas, dokážu si vytvoriť dôverný vzťah a zároveň získajú oporu pri svojom ďalšom životnom rozvoji.

13

Čoho je BUDDY dobrovoľník súčasťou?

BUDDY dobrovoľník je súčasťou sveta dieťaťa/mladého z centra. Svet dieťaťa tvorí:

14

Biologická rodina – dieťa je v centre preto, lebo jeho rodičia sa oň nevedeli, nemohli alebo nechceli starať a ani medzi ostatnými blízkymi osobami sa nikto taký nenašiel. Príčiny sú rôzne a väčšinou ide o kombináciu viacerých z nich: či už je to neschopnosť rodičov vziať svoj život do vlastných rúk, rôzne závislosti, chudoba, nezvládnuté problémy týkajúce sa vzťahov, práce, kriminalita, násilie, zneužívanie. Počas pobytu v centre je dieťa v kontakte s biologickou rodinou, pokiaľ nebol tento kontakt súdom obmedzený.

Centrum pre deti a rodiny – centrum je zariadenie, do ktorého je dieťa umiestnené rozhodnutím súdu. K rozhodnutiu súdu prispieva názor kolízneho opatrovníka z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, terénneho sociálneho pracovníka z obce, akreditovaného subjektu, ktorý s rodinou pracoval, a pod. Z centra môže dieťa odísť opäť len na základe rozhodnutia súdu alebo keď uplynie doba, na ktorú bolo vydané rozhodnutie súdu (napr. pri výchovných opatreniach). Z centra dieťa odchádza aj po dosiahnutí plnoletosti. V centre môže dieťa žiť v dvoch rôznych formách skupín – vo výchovnej skupine alebo v profesionálnej rodine. Profesionálna rodina je vlastná rodina profesionálneho rodiča, ktorý je zamestnancom centra. Podľa zákona má umiestnenie dieťaťa do profesionálnej rodiny prednosť pred umiestnením do výchovnej skupiny. Pre deti do 6 rokov je to nevyhnutné. Výchovnú skupinu tvorí 8 – 10 detí a spravidla 5 – 6 vychovávateľov, ktorí sa striedajú v službách. Každá výchovná skupina má svoj byt/dom, v ktorom samostatne hospodári – stará sa o svoju „domácnosť“. Niektoré centrá majú aj špecializované skupiny, v ktorých žijú ťažko zdravotne postihnuté deti alebo deti s duševnými poruchami.

O deti v centre sa starajú vychovávateľa, ktorí majú pedagogické vzdelanie, a pomocní vychovávateľa, ktorí (väčšinou) nemajú pedagogické vzdelanie. Okrem nich má každé centrum psychológa, ktorý robí pravidelnú diagnostiku dieťaťa, vypracováva odporúčania pre vychovávateľov, školu a pod. Ďalšími odborníkmi v centre sú sociálni pracovníci, ktorí vypracovávajú spoločne s obcami a s úradmi práce plán práce s rodinou a dieťaťom.

Škola a zájmová činnosť

– centrá nemajú vlastné školy. Deti zvyčajne navštevujú najbližšiu základnú alebo strednú školu. Centrá sa nachádzajú často na dedinách alebo v menších mestách, takže keď chcú deti chodiť na strednú školu, niektoré z nich bývajú na internáte a do centra chodia na víkendy. V školách mávajú často problémy, lebo vzhľadom na svoje traumy majú ťažkosti s učením aj so správaním. Je veľmi prospešné, ak učitelia úzko a s pochopením spolupracujú s vychovávateľmi a s odborným tímom centra.

Deti navštevujú krúžky v školách alebo v mimoškolských zariadeniach (základné umelecké školy, centrá voľného času), príp. sa snažia ich talent rozvíjať vychovávateľa v centre. Problémom býva slabá výdrž detí, ľahko sa pri neúspechoch vzdávajú. Preto potrebujú pri sebe niekoho, kto ich povzbudzuje, pomáha im riešiť konflikty s inými deťmi, či s autoritami.

Často sa pred deťmi z vonkajšieho sveta hanbia za to, že sú z centra a to im sťažuje komunikáciu.

Naozajstný svet „vonku“ – deti zažívajú svet mimo centra v rôznych prostrediach. Ak chodia na návštevu domov, vidia svet svojich rodičov, ktorý je plný problémov, neriešených situácií, nezamestnanosti a chudoby. Ani svet ich rovesníkov, s ktorými sa stretávajú mimo centra, im zvyčajne veľa podnetov na rast neposkytuje. S podnetným svetom prichádzajú do kontaktu v minimálnej miere – vtedy, keď idú s vychovávateľmi na výlet, do reštaurácie, na rôzne podujatia. To však vytvára iba čiastočný obraz o naozajstnom svete „vonku“, keďže sú tam ako súčasť výchovnej skupiny s vychovávateľom. Najviac im chýba kontakt s vonkajším prostredím, kde by boli samé za seba a kde by ich individuálne sprevádzal niekto, kto v tomto svete reálne žije a pracuje.

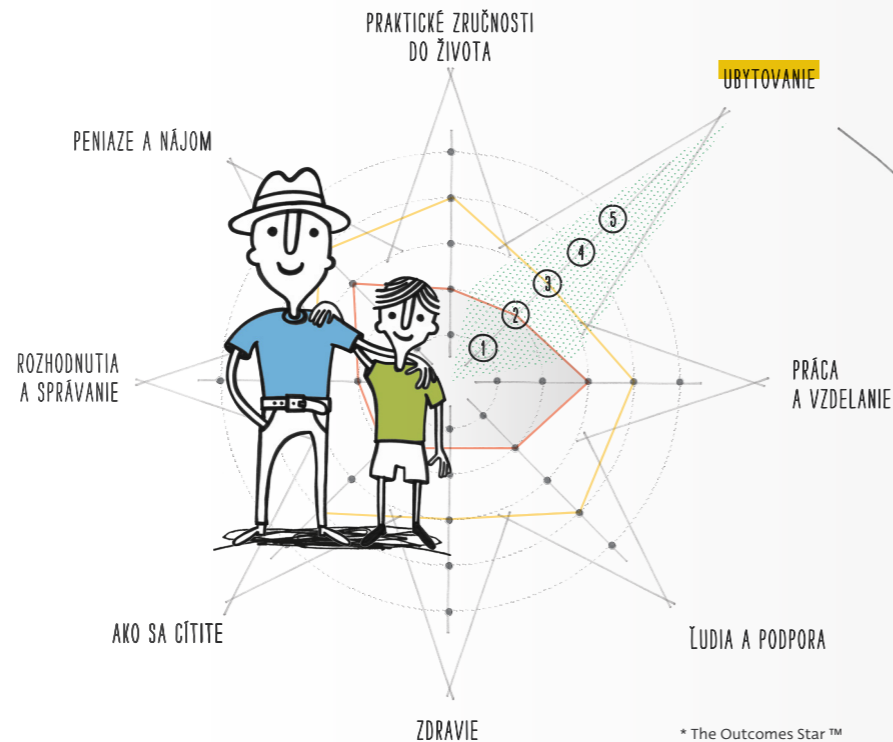
15

Rozvoj dieťaťa ...

Po vytvorení dôverného vzťahu môže dobrovoľník začať naplňovať individuálne potreby a ciele dieťaťa v rôznych oblastiach života. Či už ide o dobré výsledky v škole, nájdenie si práce, či prvého vlastného bývania. Od roku 2018 preto využívame licencovaný nástroj Hviezda*, ktorý pomáha zaznamenávať pokroky dieťaťa a usmerňovať ho na jeho ceste k plnohodnotnému životu.

Jankova cesta
k samostatnému bývaniu

1 ZASEKNUTIE

Hrozí mi vystaňovanie, žijem v asistovanom bývaní, v nevhodnom prostredí alebo som bezdomovec. Nemám alebo neprijímam pomoc.

2 PRIJATIE POMOCI

Hrozí mi vystaňovanie, žijem v asistovanom bývaní, v nevhodnom prostredí alebo som bezdomovec. Spolupracujem, ale nie som iniciatívny.

3 SKŮŠANIE

Mám s pomocou kde bývať a nehrozí mi vystaňovanie. Robím kroky, aby som žil samostatne, ale som len na začiatku.

4 ZISŤOVANIE ČO FUNGUJE

Mám stabilné bývanie, alebo som oň požiadal. Snažím sa o seba postarať, ale potrebujem čiastočnú pomoc s nájomnou zmluvou, bývaním s ľuďmi, či inými problémami.

5 SAMOSTATNOSŤ

Žijem samostatne a dokážem sa o seba postarať bez pomoci. Keď je treba, viem, ako získať pomoc.

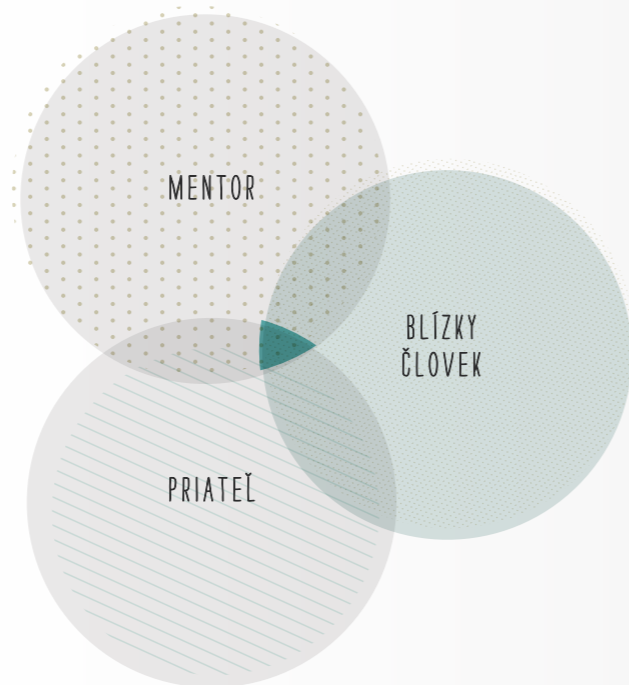
"HVIEZDA JE SUPER, LEBO DÁVA DO SÚVISLOSTI DŮLEŽITÉ OBLASTI ZO ŽIVOTA A ZNÁZORNÍ, AKO JEDNA OBLASŤ OVPLYVNÚJE DRUHÚ."

Mirka (42)
BUDDY dobrovoľníčka

...na ceste k samostatnosti

Každý cíp Hviezdy predstavuje jednu kľúčovú životnú oblasť. Na začiatku vzniknutého problému dieťa zvyčajne nevidí východisko. Keďže však má s dobrovoľníkom vybudovaný už dôverný a bezpečný vzťah, vie od neho prijať pomoc pri riešení svojho problému. Spoločne sa pokúsia nájsť možnosti, ako prekonať zložitú životnú situáciu. Dieťa tak zvládne svoj problém vyriešiť a vie, že dobrovoľníka môže kedykoľvek požiadať o prípadnú pomoc.

Kto je BUDDY dobrovoľník?

Je trpezlivý, empatický
a zodpovedný

18 Dobrovoľník je zrelý, dospelý človek, ktorý prijíma dieťa také, aké v skutočnosti je. Pravidelne každý týžden s ním trávi čas mimo centra a dáva mu to najväčšie, čo má – svoj čas. Dieťa tak získava človeka, ktorému môže plne dôverovať a ktorý mu pomáha pripraviť sa na samostatný život v dospelosti.

U dobrovoľníka hľadáme schopnosť:

- budovať dlhodobý vzťah,
- pochopiť životnú situáciu iných ľudí,
- pracovať na rozvoji seba a iných,
- mať zodpovedný a angažovaný prístup,
- mať hodnotový systém v súlade s hodnotami BUDDY programu.

LUCIA (39)

Bratislava
Vedúca ekonomického oddelenia
BUDDY dobrovoľníčka už 4 roky

ONDREJ (30)

Bratislava
Technický konzultant
BUDDY dobrovoľník už 2 roky

"JE TO NESKUTOČNÉ, DÁVAM
TROCHU ČASU A MENÍM TÝM
NIEKOMU ŽIVOT."

35,3

priemerný vek dobrovoľníka

Cesta a záväzky BUDDY dobrovoľníka

VÝBEROVÝ PROCES

Štandardne trvá 3-6 mesiacov od absolvovania Zoznamky s BUDDY programom. Obsahuje tieto kroky:

- podanie prihlášky do programu prostredníctvom webovej stránky,
- účasť na informačno-školiacom stretnutí „Zoznamka s BUDDY programom“,
- vyplnenie vstupného dotazníka pre uchádzačov,
- individuálny pohovor,
- skupinový pohovor,
- overenie referencií,
- psychodiagnostické vyšetrenie, účelom ktorého je aj odborne overiť aktuálnu vhodnosť zapojenia dobrovoľníka na tento typ programu a na zistenie osobnostných predpokladov záujemcu byť v zdravom vzťahu s traumatizovaným dieťaťom,
- finálne vyhodnotenie úspešnosti uchádzača vo výberovom procese.

PRIRADENIE

- Dochádza k nemu po absolvovaní vstupného školenia pre nových dobrovoľníkov.
- Návrh na vytvorenie dvojice dobrovoľník-dieťa pripravuje koordinátorka dobrovoľníkov po konzultácii s programovým tímom. Pri priradovaní sa zohľadňuje osobnosť/situácia dieťaťa a preferencie dobrovoľníka.
- Následne koordinátorka dobrovoľníkov po dohode s dobrovoľníkom sprostredkuje prvý kontakt a zoznámenie s dieťaťom ako aj zamestnancami CDR. Ďalšie stretnutia sú už v réžii dobrovoľníka.

ZÁVÄZKY BUDDY DOBROVOĽNÍKA

- podpis rámcovej zmluvy o dobrovoľníckej činnosti,
- pravidelné osobné stretávanie sa s dieťaťom – spravidla 1x týždenne, zamerané najskôr na budovanie vzťahu a neskôr na rozvoj dieťaťa pomocou certifikovaného nástroja Hviezda,
- pravidelné stretnutia a komunikácia s koordinátorkou dobrovoľníkov,
- pravidelná komunikácia so zamestnancami CDR,
- podporné stretnutia s koordinátorom programu podľa vzájomnej dohody 1x v priebehu 4 – 6 týždňov,
- účasť na povinných školeniach,
- účasť na iných školeniach podľa potreby/na odporúčanie koordinátorky dobrovoľníkov,
- účasť na skupinových akciách s inými BUDDY dvojicami (napr. „BUDDY Day“, „Vianočný večierok“),
- poskytovanie spätnej väzby (osobne, prostredníctvom dotazníkov alebo inou formou) na - dieťa, vzťah, týždenné stretnutia, centrum, školenia a BUDDY program celkovo - s cieľom chrániť deti, sledovať vplyv programu a poskytovať čo najvyššiu kvalitu programu.

Iné často kladené otázky

VÝBER A PRIRAĐOVANIE

Čo môžem očakávať na individuálnom pohovore?

Na vstupnom pohovore sú okrem pozvaného uchádzača prítomní dvaja členovia BUDDY tímu – HR koordinátor a koordinátorka dobrovoľníkov. Cieľom pohovoru je prostredníctvom otázok (ktoré sú pomerne osobné) čo najlepšie spoznať uchádzača, aby sme vedeli posúdiť, či ide o perspektívneho BUDDY dobrovoľníka a vedeli ho na základe získaných informácií v budúcnosti čo najlepšie priradiť k dieťaťu. Na pohovor sa netreba nijako zvlášť pripravovať, no pre obidve strany je kľúčové, aby bol uchádzač vo svojich odpovediach čo najúprimnejší, autentický a transparentný. Na pohovore je samozrejme priestor na otázky, s ktorými prišiel na stretnutie uchádzač alebo otázky, ktoré vznikli počas rozhovoru. Záver pohovoru patrí objasneniu ďalších krokov výberového procesu. Vstupný pohovor trvá cca 60 – 90 min.

Podľa čoho sa dobrovoľníkovi priraduje dieťa?

V procese priraďovania dvojíc zvažujeme viaceré aspekty, medzi ktoré patrí aj:

- lokalita,
- pohlavie,
- vek,
- potreby dieťaťa a schopnosti uchádzača,
- záujmy,
- osobnostné charakteristiky,
- životná história uchádzača,
- pohľad a informácie od CDR.

Čo sa BUDDY dobrovoľník dozvie o dieťati?

BUDDY sa dozvie základné informácie o životnej anamnéze dieťaťa, dôvody umiestnenia v CDR, povahu a záľuby dieťaťa, meno, vek a školu, ktorú navštevuje.

Čo sa dieťa dozvie o BUDDY dobrovoľníkovi?

Dieťa sa dozvie základné informácie o BUDDY dobrovoľníkovi, ako sú meno, vek, zamestnanie, povahu a záľuby.

Ako vyzerá prvé stretnutie?

Prvé stretnutie prebieha najčastejšie v priestoroch centra pre deti a rodinu za účasti koordinátorky, kontaktnej osoby z CDR, dieťaťa a dobrovoľníka. Cieľom je zoznámiť sa, vymeniť si kontaktné údaje ako napr. telefónne čísla, nájsť prvé témy na rozhovor a dohodnúť sa na nasledujúcom stretnutí, ktoré už bude v réžii dobrovoľníka. Dĺžka stretnutia sa líši od viacerých faktorov, priemerný čas je 1 hodina.

DIEŤA

Ako sa dieťa dostane do CDR? Čo sú príčiny?

Dieťa je v CDR preto, lebo jeho rodičia sa oň nevedeli, nemohli alebo nechceli starať a ani medzi ostatnými blízkymi osobami sa nikto taký nenašiel. Príčiny sú rôzne a väčšinou ide o kombináciu viacerých z nich – či už neschopnosť rodičov vziať svoj život do vlastných rúk, rôzne závislosti, chudoba, nevládnuté problémy týkajúce sa vzťahov, práce, kriminalita, násilie, zneužívanie. Počas pobytu v CDR je dieťa v kontakte s biologickou rodinou, pokiaľ nebol tento kontakt súdom obmedzený. Viac o systéme sociálno-právnej ochrany detí a mládeže sa dozviete na informačno-školiacom stretnutí „Zoznamka s BUDDY programom“.

Ako je dieťaťu vysvetlený BUDDY program?

Pred zapojením dieťaťa do programu je mu v rámci vzájomného dialógu s koordinátorkou vysvetlený zmysel i pravidlá programu, rovnako ako sú mu zodpovedané všetky jeho/jej otázky, či nejasnosti ohľadne programu. Mnoho detí má v okolí niekoho, kto už má svojho BUDDY dobrovoľníka, takže často už pred týmto stretnutím s koordinátorkou má istú predstavu, čo očakávať.

Koľko rokov majú deti v BUDDY programe?

Prečo práve tento vek?

Minimálny vek detí, ktoré sú vytipované pre BUDDY program, je 12 rokov. V tomto veku je už málo pravdepodobné, že dieťa bude osvojené; pravdepodobnejší scenár je, že do svojej plnoleitosti bude v ústavnej starostlivosti a práve BUDDY program mu chce ponúknuť blízkú osobu v podobe dobrovoľníka, ktorú na toto obdobie aj na prechod z ústavnej starostlivosti do bežného života potrebuje. Zároveň je to vek, keď dieťa už

rozumie tomu, akú rolu BUDDY dobrovoľník v jeho živote plní a nemá na BUDDY dobrovoľníka nereálne očakávania, napr. že by si ho BUDDY dobrovoľník osvojil.

Chce dieťa BUDDY dobrovoľníka? Je motivované?

Žiadne dieťa v CDR nie je nútené mať BUDDY dobrovoľníka. Dieťa sa pre dobrovoľníka slobodne rozhoduje. V CDR už pôsobíme niekoľko rokov a deti vnímajú, čo to znamená mať BUDDY dobrovoľníka (vidia dobrovoľníkov prichádzať, počujú skúsenosti svojich kamošov, ktorí majú BUDDY dobrovoľníka), a preto sú obvyčajne - v rôznej miere a z rôznych dôvodov - motivované dobrovoľníka mať. U niektorých detí, kvôli ich životnej histórii, je vyššia nedôverčivosť v nadväzovaní nového vzťahu, ale práve tieto deti povzbudzujeme, aby dali človeku ako je BUDDY šancu a mohli tak získať pozitívnu vzťahovú skúsenosť.

Ako sa preberá dieťa z CDR (vychádzky)?

Dieťa sa preberá na základe pravidiel a podmienok daného CDR.

Ako reaguje dieťa na vlastné deti BUDDY dobrovoľníka? A naopak?

Vlastné deti BUDDY dobrovoľníka nie sú prekážkou pre zapojenie sa dobrovoľníka do programu. Dôležité je, aby sa prvých cca 3-6 mesiacov BUDDY dobrovoľník stretával s dieťaťom 1:1 a tak dal dieťaťu sústrednú pozornosť a výnimočnosť a vytvoril priestor na naštartovanie vzťahu. Postupne môže dieťaťu predstaviť vlastnú rodinu a nechať dieťa, aby si vytvorilo vlastný typ vzťahu s deťmi dobrovoľníka – iné to bude pri malom bábätku, iné to bude pri dieťati vekom podobné dieťaťu.

Zároveň je dôležité, aby BUDDY dobrovoľník dostatočne skoro – ešte pred zoznámením sa s dieťaťom – oboznámil vlastnú rodinu a deti so

svojím zámerom byť BUDDY dobrovoľníkom a čo to bude pre rodinu konkrétne znamenať. Je dôležité mať súhlas a podporu rodiny a pripraviť vlastné deti na to, že sa budete venovať aj inému dieťaťu. Je dôležité, aby vlastné deti nevnímali dieťa v BUDDY ako konkurenciu.

VZŤAH A PRÍNOS PROGRAMU

Ako dlho trvá obdobie, kým si BUDDY dobrovoľník získa dôveru dieťaťa a môžu normálne fungovať?

Závisí to od viacerých faktorov a je to individuálne pri každej BUDDY dvojici. Dôležité je, aby sa dobrovoľník nastavil, že naštartovanie vzťahu môže trvať aj niekoľko mesiacov. Neznamená to, že dobrovoľník zlyhal, súvisí to viac so životnou históriou detí. Dobrovoľník sa na mesačnej báze stretáva so svojou koordinátorkou, ktorá ho týmto obdobím sprevádza a je mu podporou.

Čo robí BUDDY dvojica na spoločnom stretnutí? Ako trávia čas?

Dvojica trávi čas podľa vlastnej dohody a spoločných záujmov. Na začiatku vytvárania vzťahu je iniciatíva viac na strane dobrovoľníka. Dobrovoľník však neplní úlohu animátora, takže nemusí vytvárať žiadne špeciálne, atraktívne, či finančne náročné aktivity. Stačí robiť obyčajné veci – v lete ísť na zmrzku, kofolu, či na bicykel alebo prechádzku, zahrať si nejakú hru, občas možno aj niečo spolu vybaviť, v zime ísť korčuľovať alebo si len dať horúcu čokoládu, rozprávať sa. Vyberať teda treba aktivity:

- bezpečné a primerané veku dieťaťa,
- prospešné a rozvojového charakteru,
- zaujímavé pre dieťa,
- bezplatné alebo finančne nenáročné aktivity,
- približujúce deťom reálny život mimo CDR,
- ktorých sa môžu zúčastňovať obaja BUDDY aj dieťa súčasne.

Občas je možné do stretnutí zakomponovať návštevu kina, divadla, kaderníctva, tie je však dobré chápať ako doplnkové.

Keď si už vytvorili dôverný vzťah, aktivity sa môžu zamerať na napĺňanie špecifických potrieb dieťaťa v rôznych oblastiach jeho života na ceste k samostatnosti (s pomocou nástroja Hviezda).

Koľko je minimálny čas, ktorý BUDDY dobrovoľník s dieťaťom trávi?

Bežná frekvencia stretávania je jedno stretnutie týždenne. Konkrétna dĺžka stretnutia závisí od množstva času, ktorý dvojica v daný deň má, ale aj aktivity, ktorú sa rozhodli spolu robiť – môže to byť 45 min. na kofole alebo 3 hodiny na výlete. Dôležité je, aby sa dobrovoľník s dieťaťom stretával pravidelne.

Stretáva dieťa aj svojich biologických rodičov? Čo hovoria rodičia na BUDDY program?

Počas pobytu v CDR je dieťa v kontakte s biologickou rodinou, pokiaľ nebol tento kontakt súdom obmedzený. Snažíme sa o to, aby zamestnanci CDR informovali biologického rodiča o prítomnosti BUDDY dobrovoľníka v živote jeho dieťaťa a vysvetlili mu rolu BUDDY dobrovoľníka. BUDDY dobrovoľník nesmie byť konkurenciou rodičovi a v prípade, že nastane situácia, napríklad kolízia termínu stretnutia dieťa-rodič alebo dieťa-dobro-

voľník, rodič má vždy prednostné právo. V prípade akýchkoľvek sťažností zo strany rodiča na BUDDY dobrovoľníka je v našom záujme rodiča kontaktovať, poskytnúť mu informácie, ktoré potrebuje a spolupracovať s ním s cieľom, aby sa BUDDY dobrovoľník naďalej s jeho dieťaťom stretával.

Ako najlepšie môže BUDDY dobrovoľník pomôcť dieťaťu? Čo robiť a čo nerobiť?

BUDDY dobrovoľník pomôže dieťaťu najviac tým, že mu ponúkne stálosť a stabilitu. To je to, čo deti od BUDDY dobrovoľníka potrebujú. Získať presvedčenie, že aspoň na niektorých dospelých sa dá spoľahnúť a aspoň niektoré vzťahy v ich živote môžu byť trvalejšie a môžu sa v nich cítiť bezpečnejšie.

Ako to vyzerá medzi dobrovoľníkom a dieťaťom, keď dieťa odíde z CDR? Pokračuje vzťah?

Vzťah pokračuje aj po odchode dieťaťa z CDR, vtedy dieťa potrebuje obzvlášť podporu. Prvé obdobie po odchode môže byť pre mladého dospelého náročné, kedy mu dobrovoľník pomáha s mnohými praktickými záležitosťami, ako je nájdenie si a udržanie práce, bývania, práca s financiami a pod. Aj časom, keď už je mladý dospelý schopný fungovať samostatne, je pre neho vzťah s dobrovoľníkom dôležitý, hoci už frekvencia kontaktu prirodzene môže byť nižšia.

Už to niekedy aj nevyšlo? Dieťa odmietlo dobrovoľníka?

Snažíme sa robiť všetko preto, aby sme spomedzi úspešných uchádzačov a detí v BUDDY programe vytvorili také dvojice, ktoré majú čo najlepšiu šancu vytvoriť dlhodobý fungujúci vzťah. Sú však aj dvojice, ktoré z rôznych dôvodov svoje zapojenie v programe/svoj vzťah ukončili. Dôvody sa môžu vyskytnúť na strane:

- dobrovoľníka – napr. sa zásadne zmení životná situácia dobrovoľníka alebo napriek vysoko nastavenému štandardu výberového procesu sme prehliadli niečo, čo malo neskôr negatívny dopad na fungovanie vzťahu (z tohto dôvodu je dôležité, aby dobrovoľník bol pri výberovom procese nanajvýš transparentný a autentický) alebo dobrovoľník už nespĺňa programové podmienky a štandardy,

- dieťaťa – aj u dieťaťa sa môže zásadne zmeniť životná situácia alebo vyšší vek dieťaťa (16+) alebo bolo dieťa tesne pred odchodom z CDR. Z tohto dôvodu v súčasnosti priradujeme dobrovoľníkom deti medzi 12. - 15. rokom, aby mali čas vytvoriť si vzťah pred odchodom z CDR.

Akú máte úspešnosť fungovania detí?

Priemerná doba zapojenia v programe je aktuálne 3 roky, ale máme deti, ktoré sú zapojené už vyše 10 rokov. Od roku 2016 (keď sme cielene začali vytvárať vzťahy 1:1) sme sa už starali o 119 detí a ku koncu 2019 sme mali 94 aktívnych detí v programe. Zároveň sme mali 30 mladých dospelých, ktorí už odišli z centier - z 28 mladých dospelých, s ktorými máme kontakt, malo 100 % bývanie a 86 % prácu. Deti aj dobrovoľníci hovoria, že BUDDY má zmysel a zmenil im život. Deti hovoria, že odkedy majú BUDDY dobrovoľníka, tak sa im zmenilo všetko alebo, že je im dobrovoľník oporou a pomáha im so školou, s nájdením práce či bývaním, či zmeniť správanie alebo, aby sa necítili samé. Dobrovoľníci získavajú možnosť osobnostne sa rozvíjať a zvyšovať svoju citlivosť a porozumenie pre iných.

Na našom webe a v našich Výročných správach nájdete podrobnejšie správy o tom, ako sa našim deťom darí, aký prínos má pre ne a pre našich dobrovoľníkov BUDDY program, ako aj o tom, ako sú s našim programom spokojné Centrá a naši podporovatelia.

Ďakujeme, že vám záleží

Občianske združenie PRO VIDA
Strážna 11, 831 01 Bratislava

OFFICE
Štúrova 3 (Luxorka), 811 02 Bratislava

IČO: 37 927 051
DIČ: 2022409301
IBAN: SK90 1100 0000 0026 2383 9960

@TvojBuddy

www.tvojbuddy.sk